

SZAKOZÁSI KÉRDÉSEK

AZ ETO MÓDOSÍTÁSAINAK KÖZZÉTÉTELÉRŐL A TMT-BEN

Mint ismeretes, az ETO módosításait a FID a P-jegyzékekben teszi közzé. A P-jegyzékeken három dátumot tüntetnek fel:

- a/ a megjelenés dátumát;
- b/ a felszólalási határidőt;
- c/ az érvénybelépés dátumát.

A javaslatokhoz a feltüntetett közreadási dátum után általában 4 hónapon belül lehet hozzászólni. Ha nem érkezik be a javaslattal kapcsolatban észrevétel, további 2 hónap elteltével lépnek érvénybe a módosítások. Az érvényességi határidő előtt a javaslatot újabb P-jegyzék módosíthatja, mely újabb határidőt közöl, vagy PO-jegyzékben azonnali hatállyal teszi közzé a módosításokat. Ezeket a hatályossá vált P-jegyzékek alapján a FID az Extensions and Corrections to the UDC c. kiadványsorozatában félévenként összefoglalva teszi közzé. A Tudományos és Műszaki Tájékoztatás-ban /TMT/ a javasolt módosításokat érvénybe lépésük határideje előtt állították össze. Ha időközben a P-jegyzékek anyagát visszavonták vagy módosították, a TMT-ben közöltek félreértésekre adhattak alkalmat.

A TMT "Szakozási kérdések" c. rovata évek óta többször közölte az ETO legfontosabb változásait, 1954. óta pedig félévenként rendszeresen adja közre az ETO hivatalos magyar kivonatának terjedelmében a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség /FID/ által meghirdetett módosításokat, fejlesztéseket. /TMT 1964.8.sz., 1965.4.sz., 1965.8.sz., 1966.3.sz./

Ezek a közlemények sajnálatos módon többször félreértésekre adhattak alkalmat. Ez részben azért történhetett, mert a múlttól eltérőleg az utóbbi időben a P-jegyzékekben publikált ETO-módosításokat gyakran korrigáltak, érvénybe lépésük időpontját meghosszabbították, sőt a módosításokat többször visszavonták. Ez különösképpen 1964. második félévétől okozott zavarokat a módosítások átvezetésében, ha azt a P-jegyzékek alapján vezetjük keresztül.

E miatt pl. a TMT 1965.4.számában közölt módosítások és kiegészítések egy része a folyóirat megjelenése időpontjában módosítás következésében már nem volt érvényes. Így például visszavonták a (25.08) ujonnan bevezetett jelzetet, továbbá a -; szemléletmód szerinti al-

osztás jelölését .00: váltotta fel. Nem léptek életbe a 624.1 és a 627.8 alatti módosítások sem. Szerencsére a 796 sport módosításai később úgy váltak véglegessé, ahogyan azt a TMT közlése tette. Használó volt a helyzet a TMT 1965.8.számában is az 1965. első felében publikált P-jegyzékekben közölt módosítások esetében, mert a P 829-ben /1965.febr.26./ közzétett javaslatokat a PC 840 /1966.aug.31./ visszavonta és a javaslatokat további vitára utasította. Az új P 852 javaslat 1966. febr. 28-án jelent meg, ezt a PC 860 egyes részleteiben tovább módosította. Ez a módosítás - ha közben újabb észrevétel 1966.aug.31. előtt nem érkezett be, - 1966. szeptember 30-án válik érvényessé. E változások publikálása tehát a TMT-ben még túl korai volt, mert a közölt változtatások a 631.4 Talajtan, a 631.5 Mezőgazdasági munkák és a 631.6 Agrármérnökség szakokban még nem valósultak meg.

A TMT 1966.3.számú sajnálatlalt közli a talajtani jelzetek visszavonását /de csak ezt!/, ám a hibás közlés-sorozat folytatódik, mert ez az áprilisi szám közli már a P 844 módosításait a földrajzi alosztások tekintetében. Ezek 1966. március 31-vel váltak volna érvényessé, de a PC 850 már közölte 1966. február 28-án a P 844 visszavonását, ekkor azonban a TMT márciusi számát már összeállították a érvényesítésre nem emelt módosítások jelentek meg benne. A most már azonnal életbelépett új jelzeteket 1966. április 30-án közölték a PC 854 jegyzékben.

Szerencsére nem minden P-jegyzékkel történt meg ugyanez, de egyes jegyzékek sorsa még ma is bizonytalan. Így például az 535-1/-3 jelzetek módosításának a P 843-ban közölt határidejét az eredeti 1966. június 30-ról /ez már a TMT közleményének megjelenése utáni dátum/ 1966. október 31-ig meghosszabbította a PC 860, tehát még nem lehet tudni, hogy az új P-jegyzék mit fog tartalmazni. Szintén meghosszabbították a P 846-ban 1966. június 30-ról 1966. október 31-ig a P 843 módosításait a 621.3 Elektrotechnika számai tekintetében.

A fent említett okok miatt a TMT 1966.3.számában közölt módosítások egy része nem volt még érvényes módosítás. Ebből az a tanulság vonható le, hogy a TMT közleményeinek összeállításához csak a már érvénybe lépett P-jegyzékek anyagát szabad felhasználni.

A jelen számban közlésre kerülő módosítások anyaga már jórészt érvénybe lépett P-jegyzékek alapján lett összeállítva, a P 850-860 jegyzékek között a 11 közül 5 azonnal hatályossá vált PC-jegyzék, és közülük csak a P 857-859 jegyzékek érvénybelépési határideje nem telt még le. Ezek közül a 615 Gyógyszertan a legnagyobb anyag, ezeket egyelőre még nem szabad véglegesnek tekinteni, és érvényességük kérdésére annak idején még vissza kell majd térni.

1966. október hó

BABICZKY Béla

.o.

ETO FEJLESZTÉSEK ÉS MÓDOSÍTÁSOK 1966. ELSŐ FELÉBEN

A FID a P 850/860 számú jegyzékekben jelentette meg azokat a javaslatokat, amelyek folyó év június 30-ig tartalmazzák a tervezett változtatásokat. Bennük olykor a múlt évi elgondolások visszavonásával találkozunk. Így olvasóinknak is tudomására hozzuk, hogy folyóiratunk idei 3.számában /p. 284-289./ ismertetett módosítások némelyikét helyesbitjük.

Ilyenek vannak a földrajzi közös alosztások között, melyek szovjet javaslatra, de egyéb hozzászólások folytán is több vonatkozásban lényegesen kiteljesedtek. Tagolásuk most már remélhetőleg hosszabb időre megnyugszik. Legfontosabb feljegyzendőink ezen a téren:

- (261) Atlanti-óceán !
- (261.1) Északi-Atlanti-óceán általában
- (261.2) Északkeleti-Atlanti-óceán
- (261.24) Balti-tenger. Keleti-tenger. Botteni-öböl. Finn-öböl. Kattegat
- (261.26) Északi-tenger. Skagerrak. La Manche csatorna
- (261.4) Északnyugati-Atlanti-óceán
- (261.5) Déli-Atlanti-óceán
- (261.6) Nyugati és délnyugati Atlanti-óceán
- (261.63) Bahama-tenger
- (261.64) Mexikói-öböl
- (261.65) Karibi-tenger
- (261.7) Keleti és délkeleti Atlanti-óceán
- (262) Földközi-tenger
- (262.1) Földközi-tenger nyugati része
- (262.2) Földközi-tenger keleti része
- (262.3) Adriai-tenger
- (262.4) Égei-tenger
- (262.5) Fekete-tenger
- (262.53) Márvány-tenger
- (262.536) Dardanellák
- (262.538) Boszporus
- (262.54) Asovi-tenger
- (262.8) Eurázsiai beltengerek

- (262.81) Kaspai-tenger
 (262.83) Aral-tenger
 (264) I lásd (261)
 (265.1) Keleti és délkeleti Csendes-óceán. Panamai öböl és csatorna
 (265.2) Északi és északkeleti Csendes-óceán. Észak-amerikai és kanadai Csendes-óceán. Alaskai-öböl. Bering-tenger. Bering-szoros
 (265.5) Nyugati és északnyugati Csendes-óceán. Ohotszki-tenger. Sárga-tenger
 (265.7) Déli és délnyugati Csendes-óceán
 (267) Indiai-óceán
 (267.33) Vörös-tenger
 (267.339) Szuezi csatorna

Más változások, ill. a régi jelzet megmaradása mellett a politikai földrajzi alosztásoknál az 1965. évi módosítási javaslatok visszavonása a jellemző. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

- (44) Franciaország /marad az eredeti/
 (440) /visszavonva/ lásd (44)
 (45) Olaszország /marad az eredeti/
 (450) /visszavonva/ lásd (45)
 (46) Spanyolország /marad az eredeti/
 (460) /visszavonva/ lásd (46)
 (45+57) Szovjetunió +
 (47) A Szovjetunió európai része !
 (51) Kína és szomszédai /marad az eredeti/
 (517) A történelmi Mongólia !
 (517.3) Mongol Népköztársaság !
 (519.3) Koreai Népköztársaság. Észak-Korea +
 (519.5) Koreai Köztársaság. Dél-Korea +
 (52) Japán és a környező szigetek /marad az eredeti/
 (56) Ázsiai-Törökország. Kis-Ázsia. Anatólia /marad az eredeti/
 (569.3) Libanon Köztársaság +
 (63) Etiópia /Abesszinia /marad az eredeti/
 (631) /visszavonva/ lásd (63)
 (631.5) /visszavonva/ lásd (635)

- (633) /visszavonva/ lásd (677.1)
 (634) /visszavonva/ lásd (677)
 (635) Eritrea /marad az eredeti/
 (64) Marokkó /marad az eredeti/
 (642) Spanyol Marokkó !
 (646) /visszavonva/ lásd (64)
 (648) Rio de Oro /marad az eredeti/
 (65) Algeria /marad az eredeti/
 (651) /visszavonva/ lásd (65)
 (677) Szomáli Köztársaság !
 (677.1) Francia Szomáli-part !
 (718) Új Fundland /marad az eredeti/
 (719) Labrador /marad az eredeti/
 (72) Mexiko /marad az eredeti/
 (720) /visszavonva/ lásd (72)
 (729.6) Bahama szigetek /marad az eredeti/
 (97) A tengerek és óceánok egyes szigetei és szigetcsoportjai
 /marad az eredeti/

A főtáblázati jelzetek közül a mult félévben is revidált történeti földtani számszámok tovább módosultak, finomultak.

- 551.794 Holocén általában. Posztglaciális és flandriai korszakok
 általában !
 551.795 Preboreális és boreális korszakok !
 551.796 X lásd 551.794
 551.797 Atlanti és szubboreális korszakok. Litorina kor.
 Limnea kor !
 551.798 X lásd 551.797
 551.799 Szubatlanti és jelenkorszakok. Mya - kor !

Legnagyobb revízió jelenleg a 615 Gyógyszertan felosztása esik át. A P 857 jegyzékben közölt alábbi módosítások - amennyiben időközben nem érkezik be kritika és a javaslatot nem módosítják vagy nem vonják vissza - 1966. november 30-án lép érvénybe, tehát az alább közölt módosítások egyelőre még nem vezethetők be. Az itt szereplő minusz nullás alosztások /a -05 már általánosan közös alosztás kivételével/ pontnullás korlátozottan közös alosztásokká válnak. A jelzetek az eddigi tagolást általában megtartják olykor élesebb, világosabb megfogalmazással, bővítéssel, pl.

- 615.014 A preparátumok összetétele, elkészítése

- 615.014.4 Megőrzés. Konzerválás. Stabilizálás. Aktiválás
 615.014.8 Csomagolás +
 615.015 Pharmakodynamika. A farmakológia általános alapelvei.
 Lásd még 615.03
 615.015.3 Adag és hatás. Dosimetria
 615.03 Klinikai farmakologia. Gyógyszerek alkalmazása
 615.06 Komplikációk az alkalmazásban. Mellékhatások

A gyógyszerteran fő táblázati fejlesztésének fő vonása, hogy a gyógyszerek hatás szerinti tagolása egészen új felosztásban jelentkezik, de egyéb alosztályokban is találunk korszerűbb csoportosítást. A legfontosabb változások kivonatossan:

- 615.1 Általános és hivatásos gyógyszerészet. Lásd még 614.27/.28; 614.35 !
 615.11 Pharmakopia. Gyógyszerkönyvek !
 615.13 X lásd 615.11
 615.14 X lásd 615.015.3
 615.15 Gyógyszerészi hivatás. A gyógyszerész +
 615.2 Gyógyszerek főhatásai szerint !
 615.21/.26 Pharmakodynamikai hatások +
 615.21 Tulnyomóan az idegrendszerre ható szerek +
 615.22 Tulnyomóan a szívre és a vérkeringési rendszerre ható szerek +
 615.23 Tulnyomóan a légzésre és a légzőszervekre ható szerek +
 615.24 Tulnyomóan az emésztőrendszerre ható szerek +
 615.25 Tulnyomóan az endokrin mirigyekre, húgy- és ivarszervekre ható szerek +
 615.26 A bőrre, hajra, körömre ható szerek +
 615.27 Szerek vonatkozásban az anyagcserével és a sejtműködéssel +
 615.28 Mikroorganizmusok és paraziták elleni szerek. Fertőtlenítők. Antisepticumok. Chemoterapia +
 615.3 Gyógyszerek eredetük szerint !
 615.33 Antibiotikumok. Mikrobiológiai termelvények +
 615.35 Enzimek. Vitaminok. Hormonok +
 615.37 Immunterápia !
 615.371 Patogén mikroorganizmusok. Paraziták vagy mérgek. Vakcina !
 615.4 Gyógyszerészeti készítmények, anyagok és felszerelés
 615.41 X lásd 615.45 és 615.014

- 615.42 X lásd 615.012/.014.2
615.44 X lásd 615.014.4
615.45 Gyógyszerkészítmények !
615.452 X lásd 615.2A/Z és/vagy 615.45A/Z
615.49 X lásd 615.014.8
615.5/.53 X lásd 615.015
615.7/.79 X lásd 615.2/.3

Technikai téren jegyezzük fel, hogy az eddig 621-nél szerepelt -1/-8 és a 66-9 korlátozottan közös alosztásokat gépek és készülékek alkatrészeinek jelzésére 62-1/-9 alatt kell nyilvántartani és a 62/69 egész területén alkalmazhatók, hacsak egyes alosztályoknál más utasítás nincsen. További kisebb kiegészítések:

- 621.38 Elektronika. Fotoelektronika. Részecskegyorsítók. Röntgentechnika !
621.7.016.4 Szárazmegmunkálás +
621.7.016.5 Nedvesmegmunkálás !
621.7.016.6 Megmunkálás védő vagy reaktív közegben, ellenőrzött feltételek mellett !

Mult esztendőben a mezőgazdaság osztályozása nagyobb fejlesztésen esett át, amely a rövidített kiadást is számos ponton érintette. Az idén is több P-jegyzék újabb módosítást terjeszt elő, amelyek még a tavalyi általunk is közöltek /.vö.TMT,1965.8.sz.p.698-699/egy-két tételben átfoglalja, átszámolja. De sok új, érdekes és értékes szempontot is felismerhetünk a következő javaslatokban:

- 631.43 A talaj fizikai és mechanikai tulajdonságai !
631.431 Mechanikai tulajdonságok. Sűrűség. Deformáció. Ellenállás a megmunkálással szemben. Kohézió. Összenyomhatóság stb. !
631.435 Granulometriás összetétel. Talajtextúra !
631.437 Villamos és mágneses talajtulajdonságok !
631.438 Radioaktivitás !
631.439 Egyéb fizikai tulajdonságok +
631.445 Talajok genetikus felosztása !
631.521/.521.6 X lásd 631.53.051/.053 és 631.524.85/.86
631.522/.524 A nemesítés tudományos alappillérei +
631.523 Alkalmazott genetika. Lásd még 575/576 !
631.524 A jellegek variációja. Lásd még 581.15 !
631.524.8 Fiziológiai jellegek +

- 631.524.82 Növekedés és fejlődés +
 631.524.84 Termelékenység +
 631.524.85 Alkalmaskodás a klímához +
 631.524.86 Ellenállás a betegségekkel szemben +
 631.525 X lásd 631.529
 631.527 Nemesítés szelekció útján +
 631.529 Akklimatizálás +
 631.53.037 Növények szaporítása
 631.532/.535 Vegetatív szaporítás
 631.545 X lásd 631.547
 631.547 A növekedés szakaszai és ellenőrzése !
 633-3 /visszavonva/
 633-5 /visszavonva/
 633.18.03 Rizstermesztés vízben /sikvidéki rizs/ +
 633.18.05 Rizs esővízes termesztése /hegyi rizs/ +
 633.183 X lásd 633.18.03
 633.185 X lásd 633.18.05
 635.33 Káposztafélék általában +

Végül kisebb kiigazítások:

- 67.01 Különböző iparágak. Itt törölni kell "Alosztályozás 66.01 szerint" megjegyzést
 67.014 A kérdéses anyag kémiai szerkezete és tulajdonságai +
 67.017 Az anyag megmunkálási, továbbdolgozási és alkalmazhatósági tulajdonságai +
 677-04 X lásd 677-48

Ilyen korlátozottan közös alosztások mindenütt megszűnnek, mert -0 jelzettel a jövőben csak általánosan közös alosztások lesznek

- 677-48 Textilanyagok alapformái és kikészítési alakjai +
 69.057.1 Nagyméretű építőelemek vagy egész épületek előregyártása. Lásd még 69.002.2 és 69.1.8 !
 69.057.4 Az összegyűjtött építőelemek vagy szerkezeti egységek egyébszerelése a felállítási helyszínen !